

buiten het Maasdal. Het is dan ook zaak de ogen open en de oren gespitst te houden.

Literatuur

CNOSSEN, P.D. en M. VAN DE VELDE, 1982. Broedpoging van Buidelmees (*Remiz pendulinus*) in Groningen? Vogeljaar 30 (1): 28-30
OSIECK, E.R., 1979. Buidelmees. In R.M. Teixeira,

1979: Atlas van de Nederlandse broedvogels. 's Graveland.

SCHEPERS, F. et al., 1982. Buidelmeeswaarneming in Zuid-Limburg. Vogeljaar 30 (3): 165. Waarnemingen uit Limosa, Het Vogeljaar en het archief van de Vogelstudiegroep.

Korte mededelingen

Voortzetting tijdschrift "De Levende Natuur"

Door drie organisaties, t.w. het Rijksinstituut voor Natuurbeheer, de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten en de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging is het initiatief genomen tot voortzetting van het tijdschrift "De Levende Natuur". Oorspronkelijk is "De Levende Natuur" in 1897 door E. Heimans, J. Jaspers en Jac. P. Thijsse begonnen als tijdschrift voor natuurliefhebbers. In de nieuwe opzet zal "De Levende Natuur" meer dan vroeger toegespitst zijn op onderzoek en beheer. Hierbij wordt in de eerste plaats gedacht aan terreinen die op Nederlands en Belgisch grondgebied zijn gelegen.

Om u een indruk te geven van de gevarieerde inhoud die de redactie beoogt te bieden, volgen hier enkele onderwerpen van de eerste en volgende nummers:

- Vogelgemeenschappen en vegetatie in essenhakhout,
- Stuifduinen: overwegingen betreffende natuur- en duinbeheer in Meijndel,
- Oude en jonge bossen: floristische verschillen en waarde voor het natuurbeheer,
- Waterdieren in dichtgroeïende veensloten in het Drentse A-gebied;
- Zeeduizendpoten trekken ook,
- Ooievaars en weidebeheer,
- Effecten van begrazing op de vegetatie van de Oosterkwelder op Schier-

monnikoog.

Voorts in elk nummer: een interview, een gedicht en boekbesprekingen.

De prijs voor een jaarabonnement bedraagt f 42,50 voor 6 nummers (elk 32 pag.). Het tijdschrift wordt op niet-commerciële basis uitgegeven. Losse nummers zijn niet in de handel. Het eerste nummer, dat tot stand kwam dankzij een subsidie van het Prins Bernhard Fonds, wordt u op aanvraag gratis toegezonden.

"De Levende Natuur" hoopt een grote groep mensen te bereiken, allen die geïnteresseerd zijn in een verantwoord beheer van onze waardevolle natuur. Behoort u daarbij, en wilt u zich abonneren of het (gratis) eerste nummer aanvragen, schrijf dan - met vermelding van naam, adres met postcode en onder vermelding van het verlangde - aan:

Administratie "De Levende Natuur",
p/a Schaep en Burgh,
Noordereinde 60, 1243JJ 's-Graveland.

Pitrus in een droog hellingbos

In het Mheerderbos, een typisch Zuid-limburs hellingbos in kilometerhok 62-31-55, vond ik in 1982 vrij veel Pitrus (*Juncus effusus*). Het voorkomen beperkte zich tot een gebied van circa 40 x 80 m, ongeveer halverwege de helling. Op een min of meer horizon-tale plek die duidelijk wat vochtiger

was, groeide een aantal grote zoden met elk circa 30 exemplaren. Hoger op, waar de hellingshoek tot 30% was, groeiden verspreid kleine zoden met elk circa 10 exemplaren. Geen enkele andere soort wees op een overmaat aan vocht terwijl Pitrus daar wel op duidt: normalerwijs treffen we de soort aan in vochtige slechte graslanden, op moerassige plaatsen en aan waterkanten. In de hier bedoelde groei-plaats trof ik soorten aan zoals Gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), Bosanemoon (*Anemone nemorosa*), Fioringras (*Agrostis tenuis*), Wijfjesvaren (*Athirium filix-femina*), Boszegge (*Carex sylvatica*), Tamme kastanje (*Castanea sativa*), Groot heksenkruid (*Circaea lutetiana*), Hazelaar (*Corylus avellana*), Gewone es (*Fraxinus excelsior*), Gestreepte witbol (*Holcus lanatus*), Drienerfmuur (*Moehringia trinervia*), Veelbloemige salomonszegel (*Polygonatum multiflorum*), Ratelpopulier (*Populus tremula*), Zomereik (*Quercus robur*), Aalbes (*Ribes rubrum*), Gewone vlier (*Sambucus nigra*) en Wilde lijsterbes (*Sorbus aucuparia*). Daarnaast werden aangetroffen Knikkend wilgeroosje (*Chamerion angustifolium*) Echt vingerhoedskruid (*Digitalis purpurea*), Gewone hennepnetel (*Galeopsis tetrahit*), Kleefkruid (*Galium aparine*) en Braam (*Rubus spec.*). Ook aan de voet van de helling waren geen planten te vinden die op natte grond wezen.

E. Blink,

Pius XII straat 20, Gronsveld

Uit de flora van Limburg

Waarnemingsrubriek van de Plantenstudiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap, samengesteld door D. Th. de Graaf, W. v.d. Coelen en R.W.J.M. van der Ham (Rijksherbarium, Leiden).

Medicago sativa L. subsp. *falcatula* (L.) Arcang. **Sikkelklaver**. 3 exx. op de St. Pietersberg in hok 61-38, R. Potting en J. en W. v.d. Coelen, VI-'82.
Medicago truncatula Gaertn. Enkele exx. te Meers langs Maasoever in hok 59-48, J. Cortenraad, IX-'82.
Mespilus germanica L. **Mispel**. In het Kruisbosch

en het Schweibergerbosch in hok 62-33*, C. Coolsma, V-'82; 3 exx. te Beutenaken in bosrand in hok 62-32*, W. v.d. Coelen, VII-'81.
Myosotis stricta Link ex. R. et Sch. **Voorjaarsvergeet-mij-nietje**. Diverse exx. langs kanaaldijk in hok 60-31, J. Pinckaers, '82.
Narcissus pseudonarcissus L. subsp. *pseudonar-*

cissus. **Wilde narcis**. Tientallen exx. in bos aan westkant Vaalserberg ten zuiden van Wolfhaag in hok 62-44*, R. Buskens, III-'82.

Nicandra physalodes (L.) Gaertn. **Zegekruid**. 1 ex. in moestuin te Wolfshuis in hok 62-21 en 1 ex. op oud fabrieksterrein langs spoor te Maastricht in hok 61-28, H. Hillegers en W. v.d. Coelen, X-'82. *Odontites verna* (Bell.) Dum. subsp. *serotina* (Wettst.) E. F. Warb. **Late ogentroost**. In nat grasland bij Weyershof te Vaals in hok 62-44, R. Buskens, IX-'82; algemeen in de Werken te Maastricht in hok 61-28, diverse waarnemers, '81.

Odontites verna (Bell.) Dum. subsp. *verna*. **Akker-ogentroost**. 1 ex. op braakliggende grond in de Heeg in hok 61-28, momenteel weer verdwenen door huizenbouw, W. v.d. Coelen, VI-'82.

Orchis mascula (L.) L. **Mannetjesorchis**. Kalkgrasland Cadier en Kee 4 exx. in Theo-airian in hok 62-21, A. Rings, V-'81.

Origanum vulgare L. **Wilde marjolein**. Redelijk veel in de hokken 62-31 en 62-31 te Cadier en Keer, A. Rings, IV-'82; langs Maas en grindgaten in de hokken 60-31* en 60-21*, J. Pinckaers, '82.

Orobancha hederæ Duby. **Klimopbremraap**. 18 exx. bij de Douaegrot op de St. Pietersberg in hok 61-38, J. Roex, IX-'81; op dezelfde plaats 35 stengels boven de sneeuw uitstekend, W. v.d. Coelen, I-'82. Volgens A. Gijtenbeek rond 1960 voorkomend op Slavante, op de St. Pietersberg, in hok 61-28*.

Orobancha minor Sm. **Klavervreter**. 2 exx. in droge greppelkant voor zwembad de Dousberg te Maastricht in hok 61-27, J. den Boer, VI-'81; op de Kruisberg te Wahlwiller parasiterend op *Trifolium pratense* in hok 62-33, R. Buskens, X-'81.

Panicum capillare L. **Draadgiert**. Op kade langs de Maas te Kessel in hok 58-25, samen met *Panicum miliaceum*, *Setaria viridis* en *Amaranthus retroflexus*, J. Cortenraad, VII-'82.

Panicum miliaceum L. **Pluimgerst**. Zie *Panicum capillare*.

Papaver argemone L. **Ruige klapproos**. 2 exx. in wegberm te Libeek in hok 62-31, E. Blink, VI-'82.

Paris quadrifolia L. **Eenbes**. In voedselrijk loosbos op de Putberg in hok 62-24, P. Spreuwenberg, V-'82.

Phyteuma nigrum F.W. Schmidt. **Zwarte rapunzel**. Bij dassenburcht in het Grote Bosch te Slenaken in hok 62-42 en bij de Orenberg te Cadier en Keer in hok 62-31, C. Coolsma, IV-'81.

Plantago major L. subsp. *pleiosperma* Pilger. **Grote weegbree**. Veel langs grindgat Elba in hok 60-31*, J. Pinckaers, '82.

Plantago sempervirens Crantz. 1 ex. langs Maasoever te Meers in hok 59-48, J. Cortenraad, IX-'82.

Polygonum bistorta L. **Adderwortel**. Veel onderaan kasteelbos Elsloo in hok 60-51*, J. den Boer, V-'81; bij tunnel Eyserbeek in hok 62-23*, C. Coolsma, V-'82.

Polygonum demetorum L. **Heggeduizendknoop**. In struweel te Caestert Gem. Maastricht in hok 61-38, J. Cortenraad, IX-'82; idem in heg van kanaalbrug te Itteren in hok 61-18, IX-'82.

Polystichum aculeatum (L.) Roth. **Naaldvaren**. 2 exx. in holle weg Hamelsbach te Gronsveld in hok 62-31, H. Kemp, IV-'82.

Potamogeton crispus L. **Gekroesd fontelinkruid**. In zuidelijk grindgat te Eysden in hok 61-38, J. Cortenraad, VIII-'82.

Potentilla sterilis (L.) Garcke. **Aardbeiganzerik**. Tientallen exx. op grashelling vuilnisbelt te Bunde in hok 62-11, J. Roex, IV-'82.

Potentilla tabernaemontani Aschrs. **Voorjaars-ganzerik**. Te Cadier en Keer op de kalkgrashellingen in de hokken 62-31 en 62-21, A. Rings, IV-'82.

Primula elatior (L.) Hill. In vochtige wei te Welten in hok 62-14* en langs de Gulp bij kasteel Neubourg in hok 62-32, P. Spreuwenberg, IV-'82; in hok 62-34* bij kasteel Lemiers, R. Buskens, III-'82.

Prunella vulgaris L. **Gewone brunel**. In de hokken 60-31* en 60-21* langs de Maas, J. Pinckaers, '82.

Pulicaria dysenterica (L.) Bernh. **Heelblaadjes**. In hok 61-28 bij het verkeersknooppunt Europa-plein, J. den Boer, VIII-'81.

Pulmonaria officinalis L. **Breed longkruid**. In bos te Grevenbicht in hok 60-31*, J. Pinckaers, '82.

Ranunculus auricomus L. **Gouden boterbloem**. In bos tussen Noorbeek en Bergenhuizen in hok 62-41, C. Coolsma, IV-'82; in voedselrijk loofbos op de Putberg in hok 62-24*, P. Spreuwenberg, V-'82.

Ranunculus fluitans Lamk. **Viottende waterranonkel**. In '82 niet meer in hok 60-31, J. Pinckaers; in hok 61-28 in de Jeker bij de molen van Nekum, W. v.d. Coelen, VIII-'82.

Ranunculus nemorosus DC. **Bosboterbloem**. In het Savelsbos in hok 62-31, op oude vindplaats nog slechts 1 ex. met 2 bloemen. Is dit het einde van deze soort ter plaatse? E. Blink, V-'82.

Rhinanthus alectorolophus Poll. **Harige ratelaar**. 5 à 10 exx. in weiland langs het Verbindingskanaal te Maastricht in hok 61-18, J. Cortenraad, '82.

Rhinanthus serotinus (Schönh.) Oborny. **Grote ratelaar**. Enkele duizenden exx. op industrieterrein Koumen te Hoensbroek en 10 exx. nabij viaduct Morgenster in spoorberm in hok 62-13, A. Creugers, VII-'82; idem nabij zandgroeve Beaujean, langs Heiveldweg de Heksenberg, waar 100 exx. in wegberm staan, in hok 62-14, VII-'82.

Rhinanthus minor L. **Kleine ratelaar**. Tegen zuidhelling Miljoenenlijntje enorm veel exx. in hok 62-33, C. Coolsma, V-'82; op drie plaatsen op de St. Pietersberg in de hokken 61-28 en 61-38, R. Potting en J. en W. v.d. Coelen, VII-'82.

Roegneria canina (L.) Nevski. **Hondstarwegras**. Veel in bronbos bij kasteel Obbicht in hok 60-31*, J. Pinckaers, '82.

Rumex scutatus L. **Spaanse zuring**. Langs het grindgat Elba in hok 60-31 en te Illikhoven in hok 60-21, J. Pinckaers, '82.

Salsola kali L. **Loogkruid**. 1 ex. bij opslagplaats van vogelzaden in de Beatrixhaven in hok 61-18, H. Hillegers en W. v.d. Coelen, X-'82.

Sanguisorba officinalis L. **Grote pimpernel**. In soortenrijk hooiland langs de Maas te Reuver in hok 58-25, honderden exx., J. Cortenraad, VIII-'82.

Sanicula europaea L. **Heelkruid**. In bos bij kasteel Goedenrade in hok 62-24*, C. Coolsma, V-'82.

Satureja vulgaris (L.) Fritsch. **Borstelkrans**. Te Beutenaken in hok 62-32*, W. v.d. Coelen, '82.

Saxifraga granulata L. **Knolsteenbreek**. Bij Fort Waldeck te Maastricht in hok 61-28, C. Coolsma, V-'82; bij de uitmonding van de Kingbeek in de Maas in hok 60-21*, J. Pinckaers, '82.

Saxifraga tridactylites L. **Kandelaartje**. Op stati-

onsement te Eysden in hok 61-48, E. Blink, V-'82.

Scirpus maritimus L. **Zeebies**. Langs grindgat Elba te Grevenbicht in hok 60-31, J. Pinckaers, '82.

Scleranthus polycarpus L. **Kleine hardbloem**. In droog grasland langs oude Maasarm te Rijkel in hok 58-34, J. Cortenraad, V-'82.

Senecio inaequidens *DC. **Herfstkruid**. 2 exx. langs de Maasoever te Bergen in hok 46-54*, P. Spreuwenberg, X-'82; in wegberm bij de Wolfskop te Cadier en Keer in hok 62-31*, J. en W. v.d. Coelen, X-'82.

Setaria glauca (L.) P.B. **Zeegroene naalbaar**. In de Koeweide te Grevenbicht in hok 60-21*, J. Pinckaers, '82.

Setaria verticillata (L.) P.B. **Kransnaalbaar**. Op braakland langs spoorlijn bij de Koepelkerk in Maastricht in hok 61-28, J. Cortenraad, IX-'82.

Setaria viridis (L.) P.B. **Groene naalbaar**. Op kade langs de Maas te Kessel in hok 58-25* en te Beesel in verwilderde tuin in hok 58-35*, J. Cortenraad, VIII-'82.

Sinapsis alba L. **Witte mosterd**. Te Grevenbicht in de Koeweide in hok 60-21, J. Pinckaers, '82.

Solanum nigrum L. **Zwarte nachtschade**. In aardappelakkers in de hokken 62-12 en 62-13*, W. Simons, VIII-'82.

Stellaria neglecta Whe. Te Geulle langs bospad spoorlijn samen met *Stellaria holostea* en *Potentilla sterilis* in hok 61-18*, J. Cortenraad, IV-'82.

Tellima grandiflora (Pursh) Dougl. ex Lindl. **Grootbloemige tellima**. Op de St. Pietersberg in hok 61-38, B. Rijk, V-'82.

Thymus pulegioides L. **Grote wilde tijm**. Algemeen in de Maashokken 60-21 en 60-31, J. Pinckaers, '82.

Trifolium medium L. **Bochtige klaver**. Langs rand van bos en akkers in hok 60-31*, J. Pinckaers, '82.

Verbena officinalis L. **Ijzerhard**. Te Kessel ongeveer 20 exx. aan voet van hoge walruur langs de Maas in hok 58-25*, J. Cortenraad, VIII-'82; op diverse plaatsen in hok 60-21, J. Pinckaers, '82.

Veronica anagallis-aquatica L. **Blauwe waterereprijs**. Langs grindgat Elba te Grevenbicht in hok 60-31, J. Pinckaers, '82.

Veronica catenata Pennell. **Rode waterereprijs**. Langs grindgat Elba te Grevenbicht in hok 60-31, J. Pinckaers, '82.

Veronica triphyllos L. **Handjes-ereprijs**. In droog grasland langs oude Maasarm enkele tientallen exx. in hok 58-34*, J. Cortenraad, V-'82.

Vicia dasycarpa Ten. **Bonte wikke**. 1 ex. in wegberm langs aardbeienveld in hok 62-41, E. Blink, VI-'82.

Viola odorata L. **Maarts viooltje**. Aan de voet van de Mettenberg te Bemelen in hok 62-21, Vogelwerkgroep Bemelen, III-'81.

Viscum album L. **Maretak**. 1 ex. in een populier in het Meerlose Schuitwater in hok 52-25, J. Hoogveld, '82.

* Betreft aanvullingen op de Atlas van de Nederlandse Flora deel 1 of op de voorlopige gestencilde verspreidingskaartjes, voor zover verschenen, zoals die op bovenstaand adres verkrijgbaar zijn.